

BarnSäkert

Steven Lucas

barnhälsovårdsöverläkare, docent

Maria Engström

vårdutvecklare, doktorand

Projektledningen BarnSäkert

- Steven Lucas projektledare, docent
- Maria Engström biträdande projektledare, doktorand
- Kristin Lindblom barnhälsovårdsöverläkare i Dalarna
- Inga-Lill Hellsing BHV-sjuksköterska, koordinator i Dalarna
- Anna Berg Vårdutvecklare, koordinator i Dalarna

Barn som far illa

- Våld och försummelse mot barn är vanligt förekommande i hela världen, även i Sverige
- Att vara utsatt för våld eller försummelse under barndomen är tätt förknippat med fysisk och psykisk ohälsa
- Att barn far illa är ett stort folkhälsoproblem som kostar miljarder för samhället och ett stort lidande för det utsatta barnet

Barnhälsovården

- Mål: att främja barns hälsa, förebygga ohälsa, tidigt identifiera risker i barnets miljö
- Träffar mer än 95 % av alla förskolebarn
- Många besök under barnets första fem år
- Högt förtroende hos befolkningen
- Saknar idag validerade instrument för att identifiera psykosociala riskfaktorer

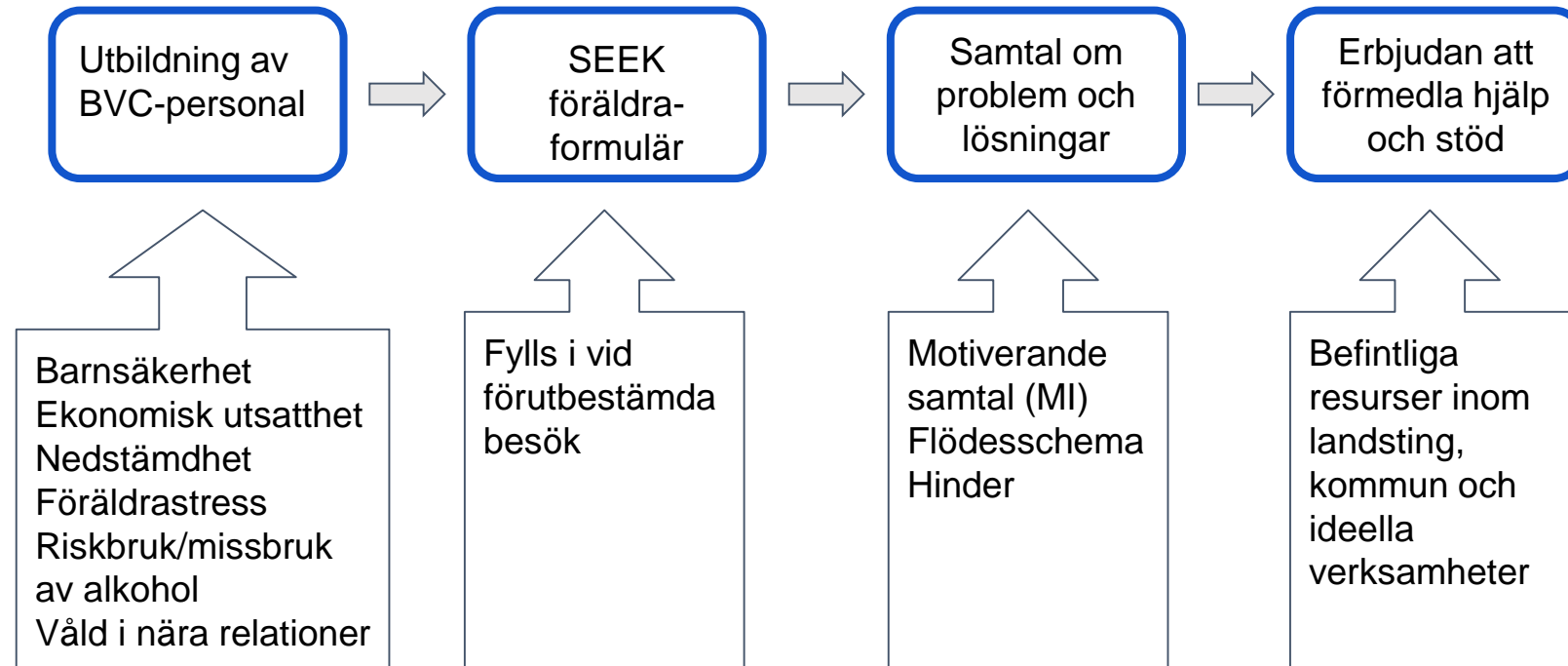

BarnSäkert - Syfte

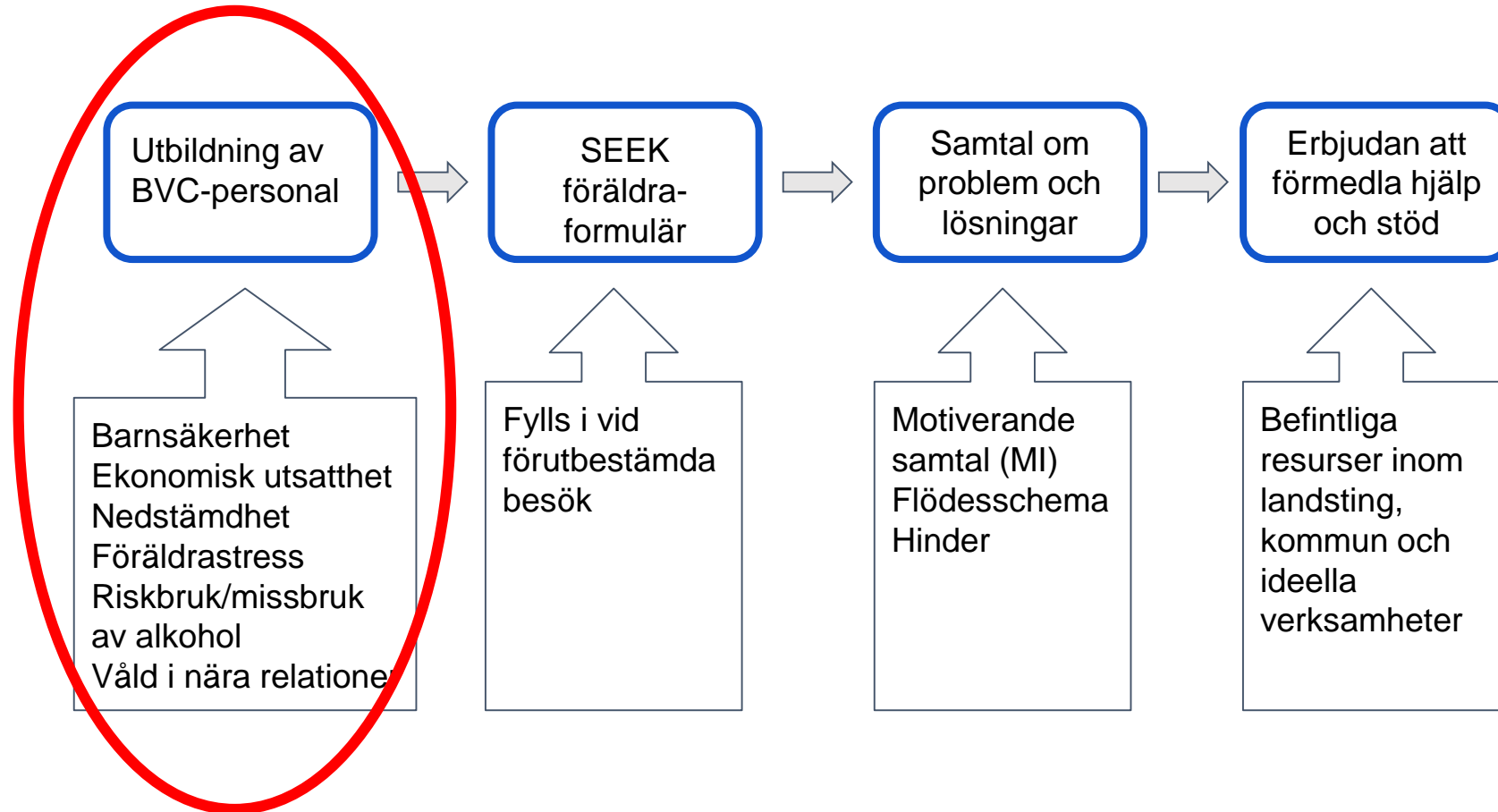
Att utveckla en allsidig och praktisk metod för att identifiera psykosociala riskfaktorer som är kopplade till att barn far illa och erbjuda hjälp till åtgärd

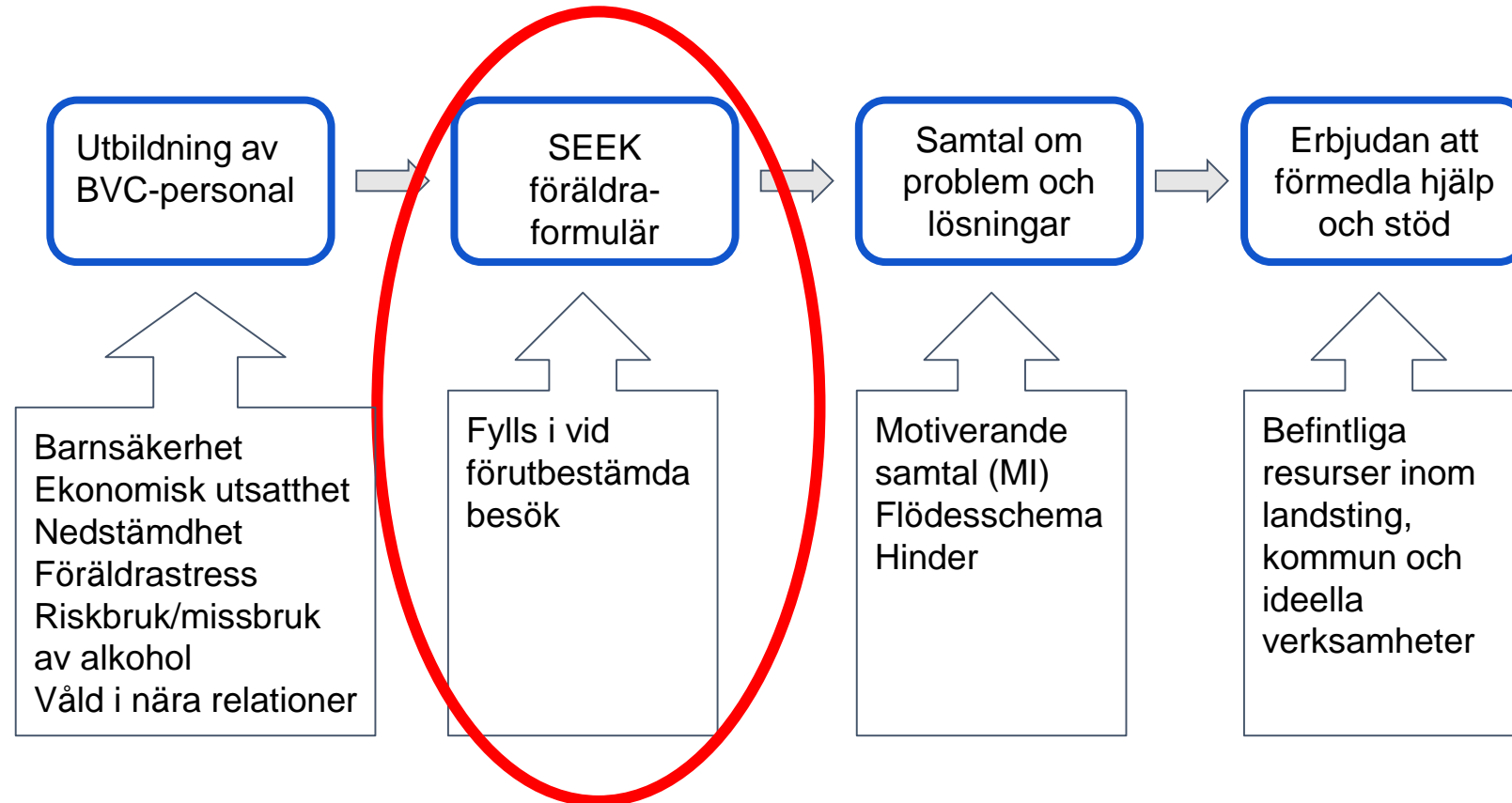
SEEK: Safe Environment for Every Kid

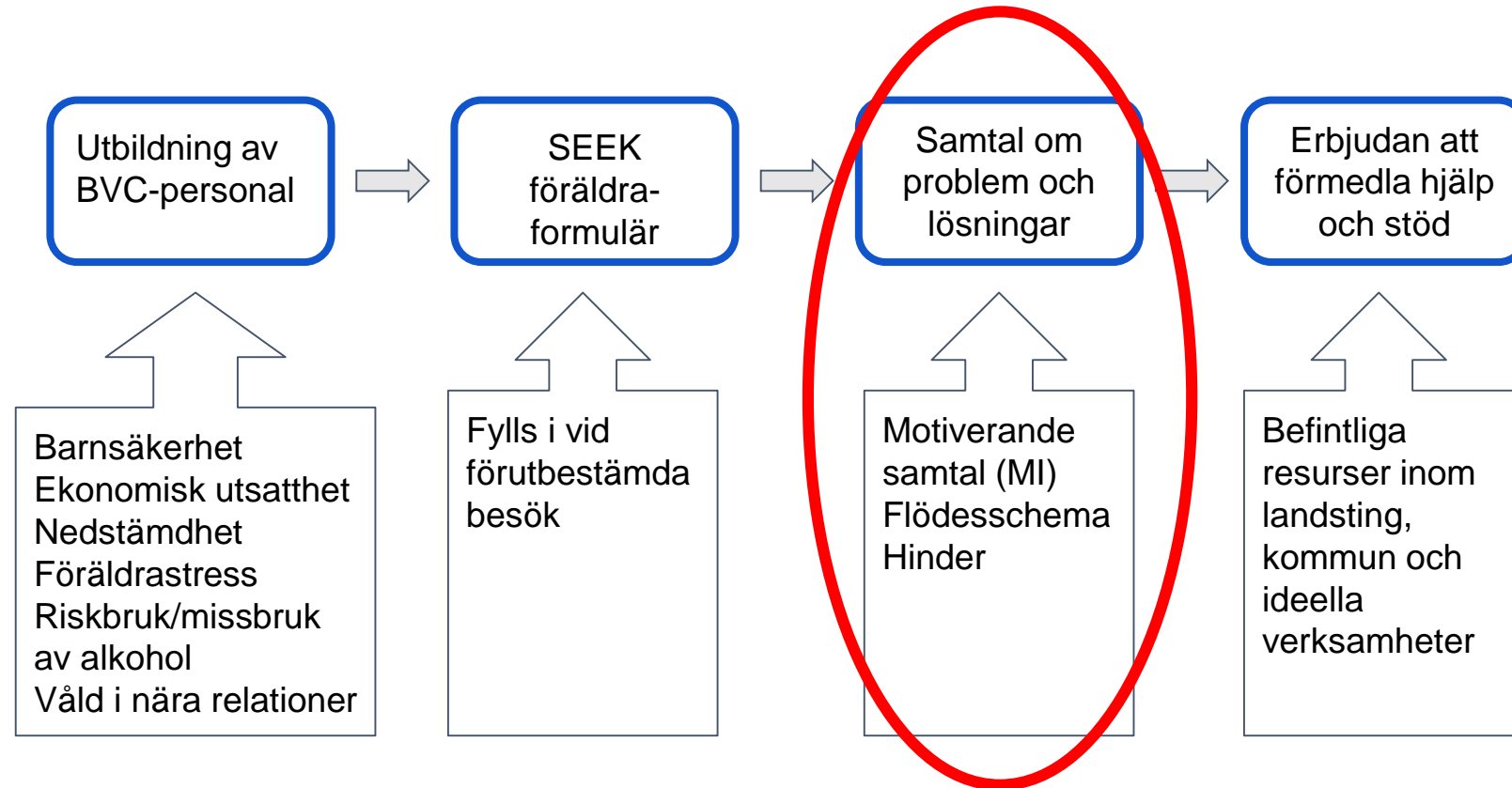
SEEK: Safe Environment for Every Kid

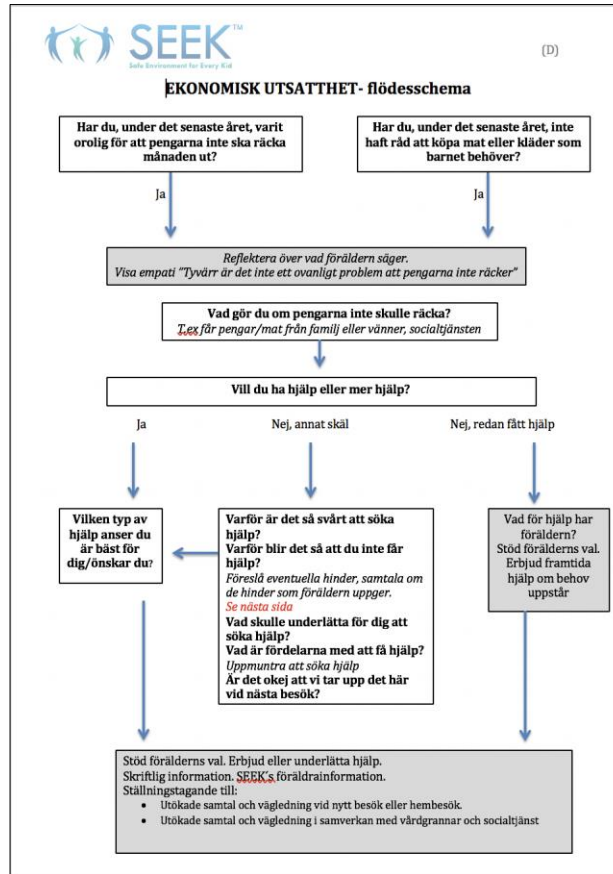
SEEK: Safe Environment for Every Kid

SEEK: Safe Environment for Every Kid

Flödesschema och hinder

SEEK™ Safe Environment for Every Kid (D)

Hinder: **Klärar sig själv utan hjälp från socialtjänsten.**
Svara:

- Jag up
- Men d
- med a
- Social
- Och d

Hinder: **Krån**
Svara:

- Ja, det
- Är det
- Jag vet
- I den l
- man k

Hinder: **Har t**
Svara:

- Jag up
- kräng
- Men d
- Vill du
- Det fir
- I den l
- webbs

SEEK™ Safe Environment for Every Kid (D)

EKONOMISK UTSATTHET- hinder

Hinder: **Osäker var man söker hjälp.**
Svara:

- Ja, det kan vara svårt att veta var man kan få hjälp.
- Är det ok att jag ger dig några råd hur du kan få hjälp?
- Jag vet personer som kan hjälpa dig/er (Socialtjänsten).
- I den här broschyren finns det telefonnummer och adresser till olika webbsidor där man kan få mer information.

Hinder: **Situationen kommer att bli bättre.**
Svara:

- Jag uppfatta att du menar "att det ordnar sig med tiden".
- Vad skulle hjälpa dig att förbättra situationen snabbare?
- Vill du att jag ger dig mer information om vilken hjälp du kan få?

Hinder: **Påverkar inte barnet/ barnen.**
Svara:

- Jag uppfattar att du inte tror att det påverkar ditt/dina barn.
- Hur funderar du när det gäller maten, räcker pengarna så att du kan ge barnet/barnen en allsidig och nyttig mat?
- Jag hör att du bryr dig om och är mån om ditt/dina barn.

Hinder: **Har inte tid.**
Svara:

- Det är svårt för dig att få tiden att räcka till.
- Men det här med ekonomin är så viktigt- det påverkar dig, dina barn och din familj.
- Vill du att jag ger dig mer information om vilken hjälp du kan få?

Hinder: **Saknar transport.**
Svara:

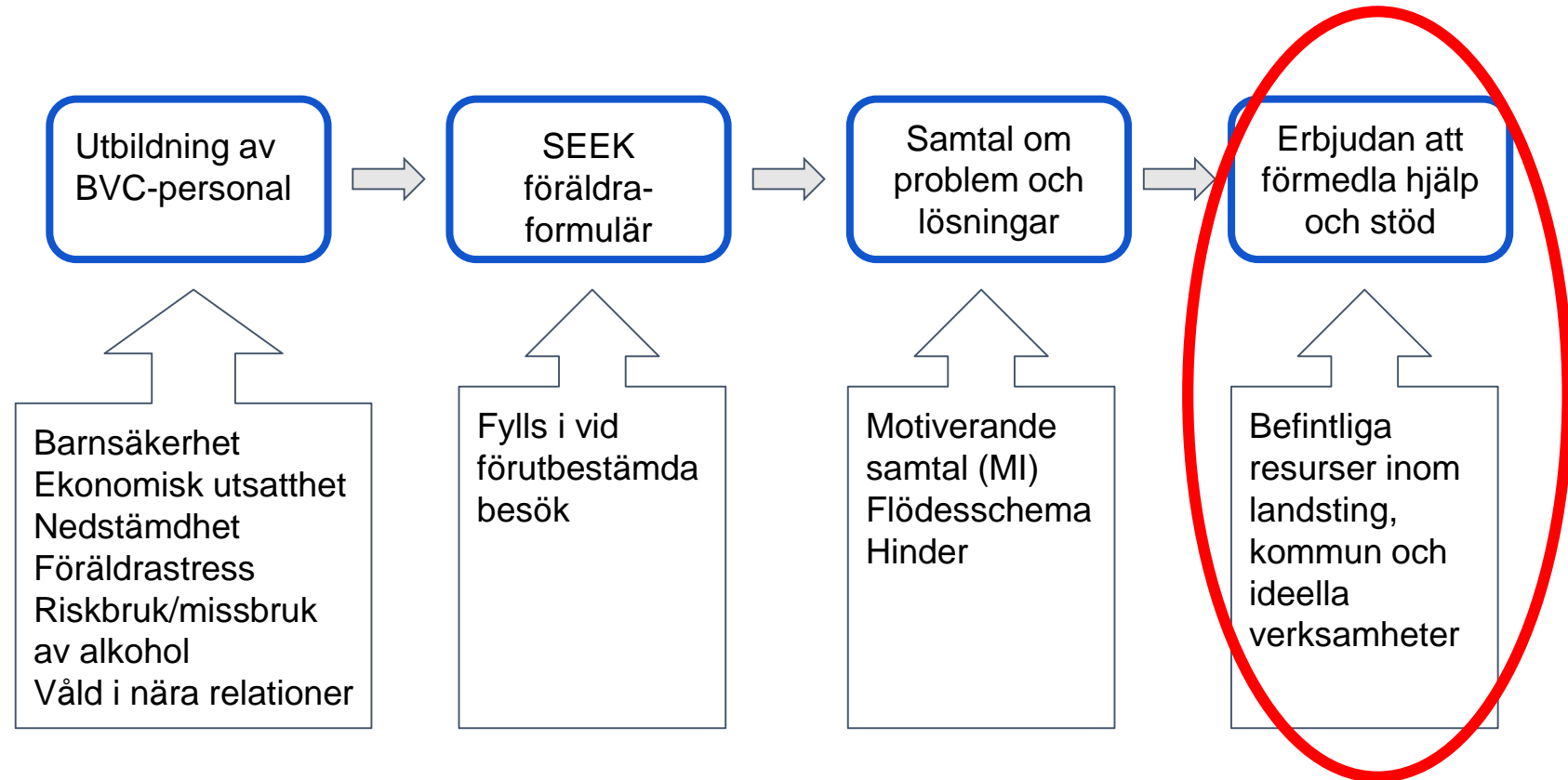
- Jag förstår att transporten till och från är ett problem.
- På vilket sätt är det ett problem?
- Vill du att jag undersöker om det går att lösa problemet?

Hinder: **Det är genant.**
Svara:

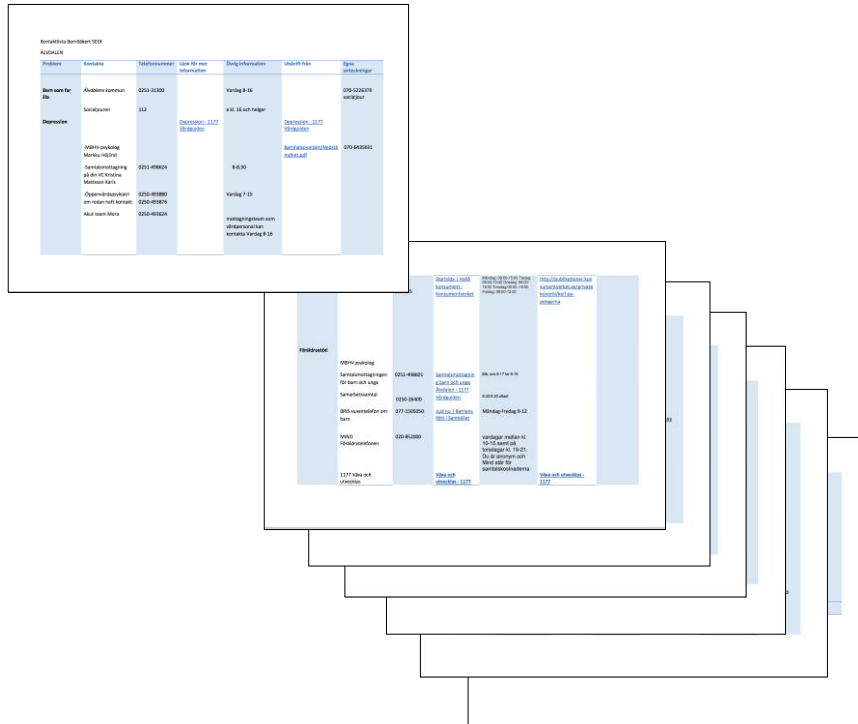
- Jag uppfattar att du tycker att det är genant att pengarna inte räcker
- Det finns många familjer som behöver ekonomisk hjälp och det är många familjer som får den hjälpen. Du/ni är inte ensamma.
- Vill du att jag hjälper dig att få hjälp?

SEEK: Safe Environment for Every Kid

Kontaktlistor för varje kommun

Ekonomisk utsatthet	-Akutpsykiatri Säter	0225-494400		Dygnet runt
	En dörr in	0251-31300	En dörr in - Älvdalen - En dörr in, utanför arbetsmarknaden, Älvdalens kommun, arbete och utveckling	Vi finns på kommunhuset i Älvdalen på onsdagar jämna veckor klockan 13.30-15.00 om du vill boka in ett möte. Du kan även anmäla intresse för ett möte via e-post kommun@alvdalen.se
	-Budget-och skuldrådgivning	0251-31300	Budget- & skuldrådgivning -	gar-din-ekonomi-inte-lhop-konsumentverket.pdf
	Älvdalens kommun Försörjningsstöd Asylsökande	0251-31300 0771-235 235	Ekonomiska problem - Ekonomiskt stöd för asylsökande - Migrationsverket	Vardag 8-16 Måndag-fredag 08.00-16.00

Åtgärdsformulär

- Åtgärd
 - Åtgärdsresurs
 - Ingen åtgärd
-
- Ej utfall
 - Tolksamtal
 - Vilka var på rummet?
 - Ej genomförd

Åtgärdsformulär D

Stämmer inte med samslet	Vilken åtgärd erbjuds? 1= Återbesök (BHV- sjuksköterska) 2= Informationsbesocher 3= Remiss/hänvisning 4= Anmälan (socialtjänsten)	Vilken åtgärdsresurs? 1= BHV- sjuksköterska 2= MBHV-psykiolog 3= Psykiolog, annan 4= Soc. frivillig 5= Soc. myndighet 6= Kvinnojour	Vilken åtgärdsresurs? 7= Beredningsklänik 8= Familjerådgivning 9= Migrationsverket 10= Psykiatri 11= Husläkare 12= Annat	Varför ingen åtgärd? 1= Har redan hjälp 2= Tackar nej
☐	☐	☐	☐	☐
Barnrikelet (giftinformationscentralen, brandvarman, rekare i hemmiljö)				
☐	☐	☐	☐	☐
Ekonomi (om att pengarna inte räcker tillräckligt ut, inte råd att köpa mat och kläder som barnet behöver)				
☐	☐	☐	☐	☐
Nedstämdhet (nedstämd deprimerad eller känslor av hopplöshet, mindre intresse och glädje som annars brukar intressera eller glädja av)				
☐	☐	☐	☐	☐
Stress (extrem stressad, barnet värdigt besvärigt, önskar mer hjälp med barnet, orolig att tappa kontrollen)				
☐	☐	☐	☐	☐
Vård i nära relation (om arande eller tidigare relation upplevt att partnern har mobbat, förtroende eller besatt över dig, nu arande eller tidigare relation upplevt att partnern har hotat, knuffat, slagit sparkat eller annan typ av kroppslig bestraffning)				
☐	☐	☐	☐	☐
Riksbrosk (har ofta dröcker alkohol, smakar "standardig", har ofta sex eller fler "standardiga" sex samma tillfälle)				
☐	☐	☐	☐	☐
Antal poäng: ☐				
☐ Ej utfall ☐ Tolk				
Vilka på rummet?				
☐ mamma				
☐ pappa				
☐ annan vuxen, vem (gäller ej tosk)?				
Ej genomförd på grund av:				
☐ tidsbrist				
☐ tackar nej				
☐ språkproblem				
☐ otillräckligt tids				
☐ annat, vad?				

BarnSäkert Pilotstudie (november 2015-maj 2016)

- Pre-study fokusgrupper med föräldrar i Uppsala
- Sex intresserade BVC-sjuksköterskor i Dalarna får utbildning sammanlagt två dagar
- BVC-sköterskorna arbetar enligt SEEK-modellen
- Frågeformuläret erbjuds vid 2 v, 4 m, 10m, 18 m, 2,5 och 4 år

Insamlade formulär A-C

	Kvinnor	Män	Totalt
Ifyllda	342	172	513
Ej ifyllda			70
Tidsbrist			20
Språkproblem			9
Tackar nej			5
Ej lämpligt			11
Annat			25

Insamlade formulär D

	Kvinnor	Män	Totalt
Ifyllda	84	43	127
Ej ifyllda			26
Tidsbrist			7
Språkproblem			4
Tackar nej			1
Ej lämpligt			7
Annat			7

Utfall för respektive riskområde version D

	Kvinnor %	Män %	Totalt %
Barnsäkerhet	22,6	23,3	22,8
Ekonomi	19	23,3	20,5
Nedstämdhet	27,4	25,6	26,8
Föräldrastress	27,4	30,2	28,3
Riskbruk	11,1	11,7	11,3
Våld i hemmet	14,5	4,7	11,1

BarnSäkert-studien

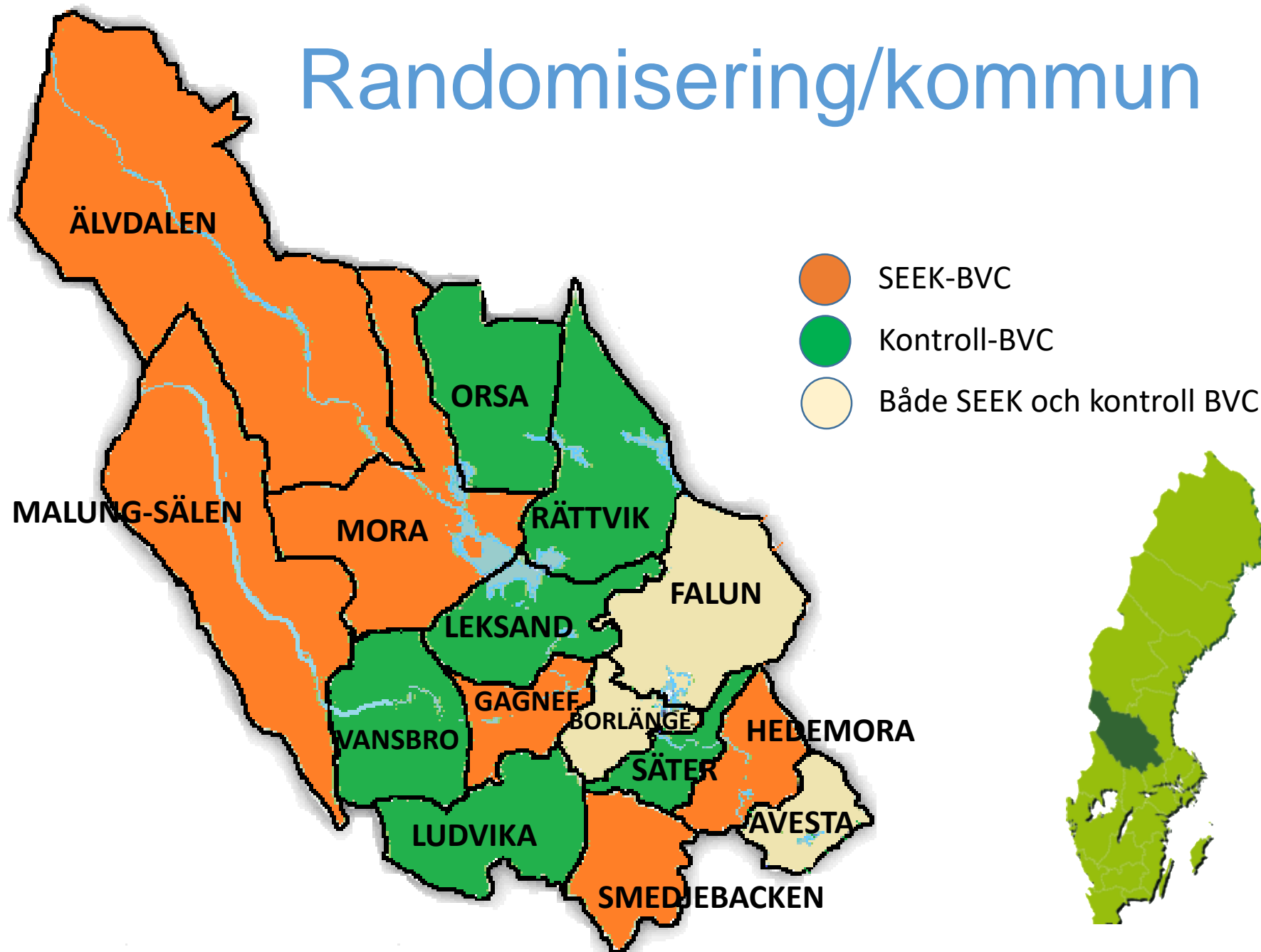

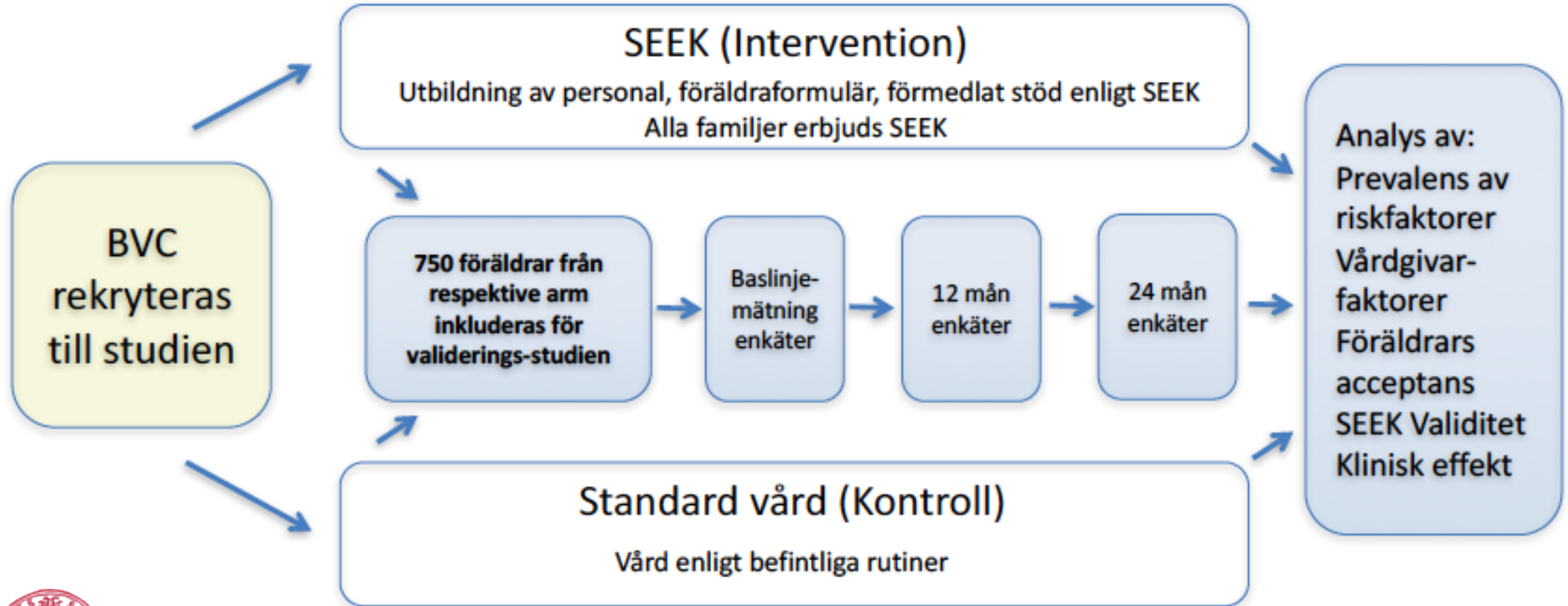
BarnSäkert

- Randomiserad kontrollstudie
- Interventionen pågår under två år (april 2018-april 2020)
- Alla barnavårdscentraler i Dalarna deltar
- Cirka 24 000 barn deltar
 - 12 000 SEEK
 - 12 000 kontroll

Randomisering/kommun

Referensgrupper

- Referensgrupp Dalarna:
 - Två föräldrar
 - BHV-sjuksköterska
 - MBHV-psykolog
 - Familjeterapeut
 - Chef inom socialtjänsten
 - Representant från kvinnojour
 - Missbruksvården i Dalarna

Referensgrupper

- Referensgrupp idéburna organisationer:
 - World Childhood foundation
 - Stiftelsen Allmänna Barnhuset
 - Mind
 - Rädda barnen
 - Barnombudet i Uppsala
 - Knas Hemma

Styrgrupp

- Barnhälsovårdsöverläkare
- Divisionschef primärvården
- Tre verksamhetschefer
- Chef Barn och familjesektionen, Falu kommun
- Samordnare barnkonventionsinsatser

Baslinjeenkät och fokusgrupper våren 2017

Sjuksköterskornas **inställning** till att arbeta med psykosociala riskfaktorer på BVC

- anser att det är mycket lämpligt
- saknade formell utbildning
- saknar strukturerade metoder

Andelen sjuksköterskor som i hög grad* skattade att de hade tillräcklig **kompetens, kunskap** och **trygghet** var

- 40 % för att bemöta nedstämdhet (EPDS)
- 30 % för att bemöta föräldrastress
- 10-15 % för att bemöta ekonomisk utsatthet, riskbruk av alkohol och våld i nära relationer

*5-6 på en 6-gradig skala

Slutsats

Stort gap mellan sjuksköterskornas uppfattning om hur **angeläget** det är att identifiera psykosociala risker och...

deras **möjligheter** att göra det med befintliga arbetssätt och kunskapsläge.

Tack!

steven.lucas@kbh.uu.se

maria.engstrom@kbh.uu.se

